

Korset och Kronan

Nr 47/2021

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

Vår lutherska bekännelse

Här inleds en serie artiklar som skall handla om *Augsburgska bekännelsen*, som är vår lutherska kyrkas huvudbekännelse. Vi börjar med vad Guds ord säger om den kristna bekännelsen i allmänhet.

Bibeln lär oss att vi skall *bekänna* vår tro. Aposteln Paulus skriver till Timoteus:

*Kämpa trons goda kamp, grip det eviga livet som du blev kallad till och som du bekände dig till genom att avge **den goda bekännelsen** inför många vittnen.*

*Jag uppmanar dig inför Gud, som ger liv åt allt, och inför Kristus Jesus som vittnade för Pontius Pilatus med **den goda bekännelsen**: bevara budskapet rent och oförfalskat till vår Herre Jesu Kristi ankomst, som den salige, ende Härskaren ska låta oss få se när tiden är inne (1 Tim. 6:12-15).*

Paulus uppmanar den unge prästen och biskopen Timoteus att han skall bevara budskapet rent och oförfalskat tills Herren Jesus kommer tillbaka. Under kyrkans tid

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

här på jorden skall den kristna kyrkan hålla fast vid Guds ord utan att lägga till eller dra ifrån. Den goda bekännelsen innebär först att vi studerar Guds ord flitigt, lär oss det och tror på det. Aposteln Petrus skriver:

Herren Kristus ska ni hålla helig i era hjärtan. Var ständigt beredda att svara var och en som ber er förklara det hopp ni har. Men gör det ödmjukt, med respekt och ett rent samvete (1 Petr. 3:15f).

När vi i vardagen möter människor kommer det tillfällen då vi kommer i samtal med andra om vår tro. Vi skall då ödmjukt och med respekt tala om vad Bibeln säger. Vi skall inte vara rädda för hån och förakt utan klart och tydligt framhålla vad som är Bibelns eget budskap.

Den kristna församlingen kallar präster som har som sin huvuduppgift att predika Guds ord och förvalta sakramenten. Detta är en kallelse från Gud. Prästen skall då inte komma med egna tankar och funderingar utan verkligen undervisa församlingen i vad Gud säger i ordet. Så får den kristna församlingen i gudstjänster, bibelstudier och katekesundervisning både lära, själavård, förmaning, varning, tröst och uppbyggelse. Varje församlingsmedlem

har sedan uppgiften att i sina hem, bland vänner och bekanta, på arbetsplatsen och var de än befinner sig föra prästens undervisning vidare, först till sin egen uppbyggelse och sedan också som ett vittnesbörd för andra.

Bekännelsen hänger nära samman med tron. När Gud har låtit oss komma till tro har vi fått den helige Andes gåva i våra hjärtan. Paulus skriver:

Om du med din mun bekänner att Jesus är Herren och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, ska du bli frälst. Med hjärtat tror man och blir rättfärdig, med munnen bekänner man och blir frälst (Rom. 10:9f).

Det är tron på Kristus som gör oss rättfärdiga. Därefter följer vår bekännelse. Det är inte så att vår bekännelse är ett villkor för att vi skall bli frälsta. Detta sker endast av Guds nåd. Aposteln säger ju:

Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det, inte på grund av gärningar för att ingen ska berömma sig (Ef. 2:8f).

När en bekymrad syndare hör budskapet om att Kristus har dött för alla hans synder och han börjar att förtrösta på detta budskap är det Gud som tändar tron i hans hjärta. Tron är en gåva från Gud som inte beror på våra egna gärningar.

De medel Gud använder för vår omvändelse är Guds ord och sakramenten. Så skänker både dopet och predikan syndernas förlåtelse, och även i bikten och nattvarden får vi försäkran om Guds nåd.

När en syndare har kommit till tro vill han också bekänna sin tro. Den omvända tackar, lovar och prisar Guds namn. Han ber till Gud och talar om honom med sina närmaste när tillfälle ges. Luther skriver i företalet till Romarbrevet:

”Men tron är ett Guds verk i oss, vilket förvandlar oss och föder oss på nytt av Gud (Joh. 1:13) och dödar den gamle Adam, gör oss till helt andra människor i hjärta, håg, sinne och alla krafter och för den helige Ande med sig. Ack, tron är ett levande,

ivrigt, verksamt, mäktigt ting, så att det är omöjligt, att den icke oavslått skulle verka vad som är gott. Den frågar icke heller, om man skall göra goda gärningar, utan innan man frågar, har den gjort dem och är ständigt i färd därmed. Men den, som icke gör sådana gärningar, han har ingen tro, han famlar och ser sig omkring efter tro och goda gärningar, och vet varken vad tro eller goda gärningar är, men pratar och orerar en massa om tron och de goda gärningarna.

Tron är en levande och dristig förtröstan på Guds nåd, så viss att man tusen gånger kunde dö för den. Och en sådan förtröstan på och visshet om Guds nåd gör människan glad, frimodig och oförskräckt inför Gud och allt skapat: detta är den helige Andes verk i tron. Så blir människan villig att gärna utan något tvång göra var man gott, tjäna alla, lida, vad det än må vara, Gud till behag och ära, som visat henne sådan nåd. Det är alltså omöjligt att skilja tro och gärningar åt, ja, lika omöjligt som att skilja värme och ljus från elden.”

Luther betonar alltså att människan blir rättfärdiggjord endast genom tron, men att tron sedan är verksamt genom goda gärningar. Dit hör också vår bekännelse. Om vår mun inte bekänner Kristus finns han inte heller i vårt hjärta. Så hänger tron och bekännelsen samman precis som elden och värmen, som Luther säger.

Den Augsburgska bekännelsen

När Luther genom Guds nåd hade kommit till klarhet i läran om rättfärdiggörelsen genom tron ledde detta till en svår kamp. Den romerska kyrkan med påven i spetsen ville inte acceptera denna bibliska lära utan gjorde allt för att tysta Luther. Men Luther bekände sin tro och skrev den ena skriften efter den andra, där han förde fram Bibelns lära i hela sin renhet och visade hur den romersk-katolska kyrkan hade kommit att förfälska sanningen. Istället för att lära att tron allena frälsar

hade man blandat in människans egna gärningar i rättfärdiggörelsen. Istället för det rena evangeliet om Kristus och hans verk hade man blandat in lagen och våra egna gärningar som villkor för frälsningen. Men Luther visade att detta är en falsk och farlig lära som leder människorna in i säkerhet eller förtvivlan. Endast genom Guds nåd och förlåtelse genom evangelium kan en människa bli frälst.

De påvliga teologerna med *Johannes Eck* i spetsen försökte att vederlägga och tysta Luther och till sist hotades Luther med bannlysning i en påvlig bulla. Men Luther insåg att detta var Antikrists falska kyrka som kämpade mot evangeliet, och därför brände han påvens hotbulla och förklarade att han i fortsättningen vägrade all kyrklig gemenskap med påvedömet.

Många människor fick nu upp ögonen för det rena evangeliet och många kom till tro. Luther var inte längre ensam. En evangelisk kyrka byggdes upp trots att både påve och kejsare hotade med både bannlysning och dödsstraff för alla evangeliska bekännare. Flera blev också brända på bål och andra fick lida mycket för sin tros skull. Men flera furstar gick i bekännelsen emot sin egen kejsare och förklarade att de protesterade mot förföljelserna mot de evangeliska. Därför kom de att kallas ”protestanter”.

Den unge kejsar Karl V var dock personligen ganska positivt inställd till reformationen och han ville inte gå med på de påvliga teologernas hårda linje. Han tillät därför de evangeliska att lägga fram sin bekännelse vid riksdagen i Augsburg år 1530. Luther, som var bannlyst, måste dock stanna kvar på slottet i Coburg. De evangeliska teologerna hade i förväg sammanställt sin bekännelse, som var författad av Filip Melancton, Luthers närmaste medarbetare. Luther hade läst den och godkänt den, men han tyckte att Melancton hade varit alltför försiktig och t.ex. inte tagit med någon artikeln mot

själva påvedömet. Men Luther var ändå glad och tacksam över att de evangeliska nu skulle få lägga fram sin bekännelse inför kejsaren och alla furstarna och riksdagsledamöterna.

Den 25 juni lästes så bekännelsen upp inför den lysande församlingen, inför kejsaren och ständerna. Det var kanslern Christian Beyer som med hög röst läste bekännelsen på tyska. Uppläsningen tog cirka två timmar. Samtidigt överlämnades skriften på både tyska och latin till kejsaren. Det latinska namnet på bekännelsen är *Confessio Augustana*, förkortat CA. Ofta kallar man den bara för *Augustana*.

Många av motståndarna blev förvånade över innehållet. Eftersom Luthers lära hade svartmålat kraftigt hade de inte väntat sig en så klar och tydligt bekännelse utifrån Bibelns viktigaste läropunkter och plädering för att vissa missbruk i kyrkan måste avskaffas. Många katoliker var också väl medvetna om att kyrkan behövde komma till rätta med många missbruk.

Kejsaren stora önskan var att splittringen inom kyrkan skulle kunna övervinnas. Han ville åstadkomma enighet inför faran av den turkiska, muslimska invasionen som hotade riket. Men påven och de ledande romersk-katolska teologerna krävde att kejsaren skulle ta i med hårdhandskarna mot de evangeliska. Eck författade snabbt en motskrift mot Augustana, den s.k. ”*konfutationen*”. Den upplästes och det förklarades att Augustana därmed var vederlagd. De evangeliska begärde att få ett exemplar av konfutationen, men man vägrade dem detta. Melancton hade dock antecknat flitigt under uppläsningen och därför kunde han omedelbart påbörja en motskrift mot konfutationen. Den har fått namnet ”Augsburgska bekännelsens apologi” och kallas i regel bara ”*apologin*”. Senare fick de evangeliska på omvägar tillgång till konfutationens text och Melancton kunde slutföra arbetet.

Forts. i nästa nr.